

NÁVRH

KOMUNITNÝ PLÁN
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
OBCE KRAHULE
2015 - 2020

Návrh vyvesený na pripomienkovanie občanom:
Návrh zvesený:
Dokument schválený:, uznesením číslo
Schválený dokument vyvesený:
Schválený dokument zvesený:

Príhovor starostu obce Krahule

Úvod

- 1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb**
 - 1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb
 - 1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov
 - 1.3. Analýza sociologických a demografických údajov
 - 1.3.1. Obyvateľstvo
 - 1.3.2. Školstvo
 - 1.3.3. Služby
 - 1.3.4. Zdravotníctvo, šport a kultúra
 - 1.3.5. Sociálne znevýhodnené skupiny
 - 1.3.6. Nezamestnanosť
 - 1.4. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb
 - 1.5. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb
 - 1.6. SWOT analýza v sociálnej oblasti
- 2. Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb**
 - 2.1. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb
 - 2.2. časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Záver

Prílohy *Dotazník*

Použitá literatúra

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb – MPSVR SR (2009)
- Komunitné plánovanie sociálnych služieb – PhDr. Woleková, SOCIA (2004)
- PHSR obce Krahule
- Zákon NR SR . 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- www.statistics.sk

Príhovor starostu obce Krahule

Vážení občania,

príhováram sa k Vám aj touto cestou a to predstavením Komunitného plánu sociálnych služieb obce Krahule, ktorý bol spracovaný v tomto roku v zmysle Zákona . 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ktorý je platný od 1.1.2009. Komunitný plán je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám našej obce a potrebám našich občanov. Našou snahou je, aby sme postupne v ďalšom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb. V rámci komunitného plánu sa nám bude dať adresnejšie a efektívnejšie využívať financie obecného rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité. Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov obce. Preto všetkým realizátorom a poskytovateľom sociálnych služieb želim veľa úspechov pri mobilizácii zdrojov v obci a naplnenie spoločne plánovaných zámerov v obci.

**Miroslav Schwarz
starosta obce**

Úvod

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje pulz doby. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem komunitné plánovanie, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť ?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť ?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom je najmä posilovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifické potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa avšak aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorá rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách.

Zmyslom tohto plánovania je taktiež aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným koordinovaným postupom, posilovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami obce, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí udržať a rozvíjať komunitu obce.

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR . 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona . 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009, stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízko prahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podporu zosúladenia rodinného života, zariadenie dňovej starostlivosti o deti, nízko prahové denné centrum pre deti a rodinu),
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo z dôvodu dosiahnutia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predídavá služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
5. podporné služby (odahľovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovateľských práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Sociálna oblasť súvisí s dokumentmi vyššej úrovne a to:

- Programové vyhlásenie vlády – na roky 2012 – 2016
- Národný akčný plán dekády za ležovanie rómskej populácie 2005 – 2015
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Banskobystrického samosprávneho kraja.

Štát priamo v § 83, odsek 2 zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obci vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

MPSVR SR v júni 2009 vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatok materiálneho zabezpečenia, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorit Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Sociálnu problematiku rieši najmä nasledujúca legislatíva SR:

- zákon . 448/2008 Z. z. o sociálnych službách
- výnos MPSVaR SR z 5.12.2007 . 29775/2007 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR
- zákon 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately
- zákon . 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov
- zákon . 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a v znení neskorších predpisov
- zákon . 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov.

Miestna legislatíva:

- Všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky
- zásady poskytovania finančnej pomoci.

Zákon o sociálnych službách . 448/2008 Z.z. a o zmene a doplnení zákona . 455/1991 Zb.o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov dáva obci tieto hlavné kompetencie a úlohy:
pod a § 80 zákona 448/2008 Z.z. – Pôsobnosť obce.

Obec

a./ vypracúva, schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode

b./ utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja

c./ je správnym orgánom v konaniach o: 1. odkázanosti na sociálnu službu

- v zariadení pre seniorov
- v zariadení opatrovateľskej služby
- v dennom stacionári
- v odkázanosti na opatrovateľskú službu
- v odkázanosti na prepravnú službu
- a ďalšie

d./ vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu

e./ poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie

1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízko prahovom dennom centre
2. sociálnej služby v nízko prahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári
3. opatrovateľskej služby
4. prepravnej služby
5. *od aħ ovacej služby*

f./ poskytuje základné sociálne poradenstvo

g./ môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby pod a§ 12

h./ uzatvára zmluvu

1. o poskytovaní sociálnej služby
2. o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby.

V ustanoveniach §82 a § 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní:

§ 82

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

Obec za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych problémov utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona a na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.

Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti. Cieľom je obnoviť alebo rozvojom fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

Obec podľa § 80 písm. a, vypracúva komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.

Komunitný plán sociálnych služieb obsahuje najmä:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb.

Komunita je skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určitom najmä ulicou v obci, alebo v priestore a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele. Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku, alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, hlavne rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia inosti subjektov– rodina, mesto, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia služieb zamestnanosti a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

Základná terminológia:

Prijímate sociálnej služby – je fyzická osoba, ktorá využíva sociálne služby, nakoľko sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii.

Poskytovateľ sociálnej služby – je subjekt poskytujúci sociálne služby za podmienok stanovených zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na tento účel:

- a. **verejný poskytovateľ** – obec, vyšší územný celok,
- b. **neverejný poskytovateľ** – neziskové organizácie, občianske združenia,...

Objednávateľ sociálnej služby

- osoba, ktorá zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb.
- obec a vyšší územný celok - subjekt, kompetencií ktorého je sociálna služba.

Sociálna služba- je súbor odbornej, obslužnej alebo inej inosti, zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie, alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) zachovanie, obnovu, alebo rozvoj schopností fyzickej osoby a viesť samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia.

Sociálne bývanie

Úlohou štátu v rámci sociálnej politiky je vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre dostupnosť bývania aj domácnostiam s nízkymi príjmami a pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Keďže sa obyvatelia nedisponujú dostatočnými finančnými prostriedkami na nákup bytu, ani takou výškou príjmu, ktorá by im umožnila splácať hypotekárny úver, sú tieto domácnosti odkázané na pomoc verejného sektora.

Výstavbu nájomných bytov pre verejný nájomný sektor budú naďalej zabezpečovať hlavne obce. Je však potrebné vytvárať podmienky, aby sa do tejto výstavby mohli v širšej miere zapojiť aj neziskové organizácie a iné subjekty. V našej obci zatiaľ, nemáme stavebné pozemky, pre výstavbu nájomných bytov.

Sociálna politika v oblasti bývania definuje špeciálne formy bývania určené pre nasledovné kategórie:

1. obdania, ktorí sa dostávajú do pozície skupín ohrozených sociálnym vylúčením, napr.:

- obdania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba príležitostné pomocné práce,
- prípadne sú bez práce, udi s fyzickým alebo mentálnym postihnutím,
- mládež ukon ení ústavnej alebo ochranej výchovy,
- starí udi, osamelí rodi ia s de mi a mnohohodetné rodiny,
- marginalizované skupiny obyvate stva, v najvyššej miere Rómovia, ktoré sa vyzna ujú úplným sociálnym vylúčením napríklad v dôsledku straty bydliska, dlhodobej nezamestnanosti, závislosti od drog, nedostatku sociálnej prispôsobivosti.

Pre bývanie týchto skupín obyvate stva treba vytvára podmienky najmä v sociálnom bývaní zodpovedajúceho štandardu, alebo v prípade niektorých špecifikovaných sociálne ohrozených i vylú ených skupín v rôznych zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých je poskytovaná osobitná sociálna alebo zdravotná starostlivos a sú zabezpe ené aj iné služby v závislosti od druhu a ú eluzariadenia.

Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnú :

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov, ur ených ako prvé bývanie pre mladé rodiny s tým, že nárok na takéto bývanie budú ma len domácnosti dostanovenej výšky príjmov,
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami, ako napríklad byty pre ob anov v sociálnej núdzi, s ažkým zdravotným postihnutím, osamelých rodi ov starajúcich sa o maloleté deti, mnohohodetné rodiny, ob anov po ukon ení ústavnej alebo ochranej výchovy, ob anov s problémami sociálneho za lenenia a ob anov bez prístrešia,
- byty nižšieho štandardu pre neplati ov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvate stva,
- byty pre bývanie starších udi, pri om sa bude vychádza z majetkových pomerov budúcich užívatel ov.

Pre ve mi úzko špecifikované sociálne ohrozené i vylú ené skupiny obyvate stva je bytová otázka zabezpe ená vo forme zariadení sociálnych služieb. Medzi tieto zariadenia je možné zaradi detské domovy, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, útulky at .

Zariadenia sociálnych služieb však neslúžia na zabezpe ovanie bývania, ich prioritou je poskytovanie sociálnych služieb.

Núdz

Hmotná núdz je stav, keď príjem občan a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne neposudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným príjmom.

Sociálna núdz je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoj domov, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt s spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Osobitný príjemca je obec, alebo ak je to odôvodnené, iná právnická osoba alebo fyzická osoba. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím ÚPSVaR. Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi. ÚPSVaR určuje osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatoú dávky a príspevkov nedosiahol úroveň. ÚPSVaR určuje osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase. ÚPSVaR určuje osobitného príjemcu, ak pomínuli dôvody na jeho určenie. Obec je osobitným príjemcom dávky a príspevkov na základe rozhodnutia ÚPSVaR aj vtedy, ak súhlasí, že bude vykonávať funkciu osobitného príjemcu vo všetkých občanom vo svojom územnom obvode, ktorým úrad priznal dávku a príspevky právoplatným rozhodnutím. Na takýto výkon osobitného príjemcu úrad s obcou uzatvorí dohodu. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky peňažnej formy, alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občanov v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne neposudzujú. ÚPSVaR dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

1.3. Analýza sociologických a demografických údajov

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce / alebo len PHSR obce/.

PHSR obce Krahule deklaruje rozšírenú víziu obce takto: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je rozvojovým dokumentom, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limitov a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia PHSR môže v obci Krahule napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávy.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ideo problémy a zámery na celoštátnej i nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvojsociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti a to:

demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov

zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, vplyv techniky a médií,

oslabovanie tradičných ľudských hodnôt – zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako miera hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimomanželstvom.

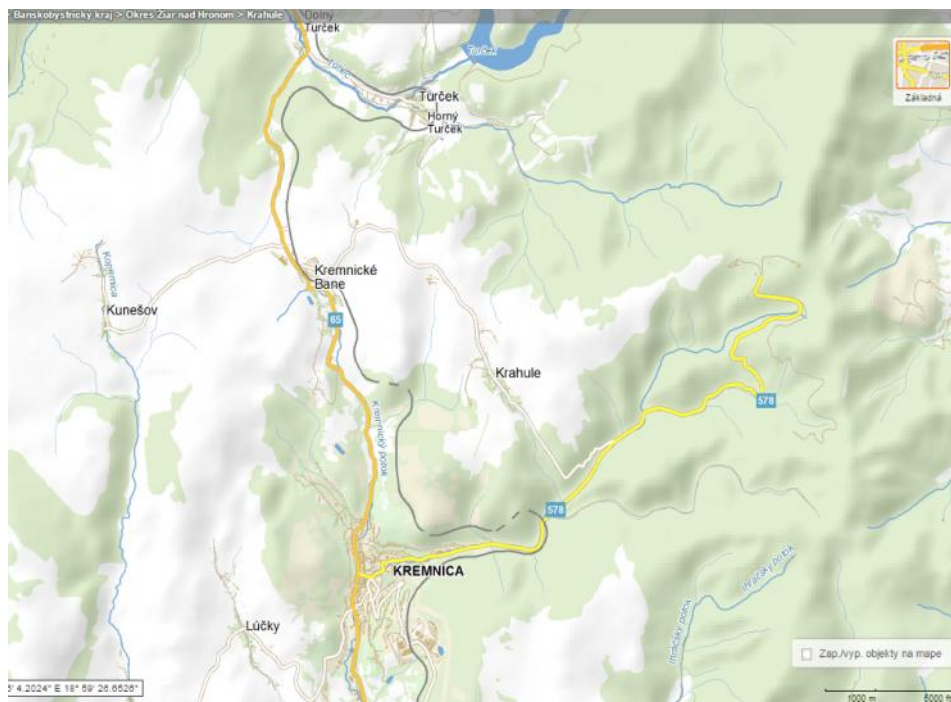
Technologické faktory ovplyvnia tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšujú produktivitu i kvalitu výroby. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov pre sociálne účely, s tým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné rôznym spôsobom. V súčasnosti je možné poskytovať sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií.

Ekonomické faktory, ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie, riadenia aj financovania. Od 1. júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv. Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ.

Politické faktory určuje parlament a vláda zákonmi a programovými vyhláseniami alebo rozhodnutím vstúpi do EÚ a NATO, zavedenie eura na Slovensku. Programovým vyhlásením z augusta 2006 vláda SR sa zaviazala poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť príležitostí. K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné zariadenia a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií.

Poloha obce:

Horská obec Krahule leží v centrálnej časti Kremnických vrchov. Je rozložená popri ceste od severozápadu smerom k juhovýchodu. Stred obce je vo výške 872 metrov nad morom. Obec je 1000 m dlhá a 150 m široká. Domy sú rozmiestnené po oboch stranách cesty. Obec zaberá plochu približne 15 ha a celková plocha chotára je 1076 ha. Chotár má tvar trojuholníka, kde kratšiu stranu tvorí línia od Trhovníka (989 m nad morom) po Krahulský štít (958 m nad morom) a meria asi 3 km. Vrchol trojuholníka je od tejto spojnice vzdialený približne 7 km východne v lese asi 1 km pred Skalkou 1232 m nad morom. Z južnej strany Krahulskú kotlinu uzatvára Krahulský štít, odkiaľ je nádherný výhľad na juhu až na Sitno a priamy pohľad na mesto Kremnicu. Na severnú stranu z Krahulského štítu je priamy pohľad na Skalku. Severnú časť Krahulskej kotliny uzatvára vrchol Predných Pláni (1 115 m) a Zadných Pláni (1 178 m). Na západ od obce sa vypína vrchol Trhovníka (Dornstein) a pohľad na jeho vrchol zo strany Kremnických Baní sa javí ako ležiaca ľudská hlava. Poskytuje nám aj priamy pohľad na miesto, ktoré je označené ako Stred Európy s kostolíkom svätého Jána. Obec susedí na juhu s Kremnicou, na severe s Turčekom a na západe s Kremnickými Baňami.

Z histórie:

Na úpätí Kremnického pohoria, 8 km severne od mesta Kremnica, leží horská, pôvodne nemecká osada drevoruba ov, uhliarov a baníkov zo 14. storočia, rázovitá obec Krahule – Blaufuss. Jej vznik a vývoj súvisí s vývojom sídelného priestoru Kremnice. I keď vlastný mestský život tohto baníckeho a minciarskeho mesta neprenikol za jeho hranice, Kremnica rôznymi vzťahmi vo ňom vplývala na svoje okolie. Boli to hlavne vzťahy hospodárske, dopravné, kultúrne a náboženské. Pôvodné územie, na ktorom bola založená osádka, neskoršie obec, bolo po roku 1320 ešte uduprázdne, neobývané, pokryté iba vejkými lesmi, ktoré patrili ku Zvolenskému kráľovskému panstvu. Obec vznikla na území dvoch miest zeme alebo lesov, ktoré uhorský kráľ Karol Róbert z Anjouprivilegiálnou listinou 17. novembra 1328 daroval kremnickým "hospodom" a povýšil Kremnicu na slobodné kráľovské banícke mesto. Karol Róbert priniesol do Uhorska zo svojej juhoitalskej domoviny hospodárske skúsenosti a dal zavolať do Kremnice skúsených baníkov a odborníkov na spracovanie zlata z viacerých stredoeurópskych miest a z Kutnej Hory odborných minciarov. Privilegiálna listina bola vlastne príčinou nielen kolonizácie zo zahraničia, ale aj vnútornej kolonizácie. Vychádzala z Kremnice a bola plánovitá. Jej strojcom bol najväčší pán Kremnice zvaný comes kráľovský režisér a bohatí podnikaví kremnickí mešťania. Títo za odmenu potom dostávajú vo vytvorených banských osadách dedičné richtárstvo. Na základe listiny vydanej 16. januára 1640 bolo udelené dedičné richtárstvo v Blaufusse Pavlovi Konigovi a po jeho úmrtí jeho synovi Jakobovi Konigovi. Vnútorná kolonizácia prebiehala vedľa potokov až k samým prameňom a vnikla hlboko do lesov. Baníci sa nezastavili ani pred lesnou prekážkou, ktorá im skôr prišla vhod, pretože bane, mincov a pražiarne rudy potrebovali veľa dreva. Prví osadníci, ktorí sem prišli, aby získali sídelný priestor pre malú osádku, museli proti vejkým lesom bojovať vyrúbaním a kľosovaním. Postupne týmto spôsobom premenili prírodnú masu lesov na pasienky, lúky a orádky.

Historické názvy obce sú: Plaufusz (1442), Plowes (1808), Blajfuss (1920), Blaufuss (1927), Krahule(1948), maďarský názov obce je Kékelló.

Podnebie: priemerná ročná teplota je 4,3C°- 6,3 C°, zrážky 720 mm

Susedí s katastrálnymi územiami: Kremnica, Kremnické Bane a Turčok.

1.3.1 Obyvateľstvo

V obci Krahule podľa evidencie obce k 31. 12. 2014 býva 184obyvateľov z toho 25 detí do 15 rokov.

Podrobný vývoj obyvateľov obce za roky 2012 - 2014 ukazujú tabuľky 1, 2, 3.

Tabuľka č. 1 Demografia (31.12.2012)

Ukazovate	Hodnota
Počet obyvateľov k 1.1. 2012 spolu	198
muži	97
ženy	101
Predproduktívny vek (0-14) spolu	26
Produktívny vek (15-54) ženy	64
Produktívny vek (15-59) muži	67
Poproduktívny vek spolu	41
Počet prihlásených k TP	4
Počet odhlásených z TP	-2
Počet živonarodených spolu	1
muži	-
ženy	1
Počet zomretých spolu	-3
muži	-3
ženy	-
Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu	0
muži	-3
ženy	3

Tabuľka č. 2 Demografia (31.12.2013)

Ukazovate	Hodnota
Počet obyvateľov k 1.1. 2013 spolu	192
muži	91
ženy	101
Predproduktívny vek (0-14) spolu	24
Produktívny vek (15-54) ženy	61
Produktívny vek (15-59) muži	68
Poproduktívny vek spolu	39
Počet prihlásených k TP	9
Počet odhlásených z TP	-14
Počet živonarodených spolu	2
muži	-
ženy	2
Počet zomretých spolu	-3
muži	-3
ženy	-
Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu	-6
muži	-1
ženy	-5

Tabuľka č. 3 Demografia (31.12.2014)

Ukazovateľ	Hodnota
Počet obyvateľov k 1.1. 2014 spolu	184
muži	83
ženy	101
Predproduktívny vek (0-14) spolu	27
Produktívny vek (15-54) ženy	55
Produktívny vek (15-59) muži	64
Poproduktívny vek spolu	38
Počet prihlásených k TP	2
Počet odhlásených z TP	-1
Počet živonarodených spolu	2
muži	1
ženy	1
Počet zomretých spolu	4
muži	3
ženy	1
Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu	-1
muži	-1
ženy	0

Zdroj: Evidencia obyvateľov OÚ

Tabuľka č. 4

**Vývoj obyvateľov s TP, náboženské vyznanie a národnosť
v rokoch 1991, 2001, 2011**

Ukazovateľ	Rok 1991	Rok 2001	Rok 2011
Počet obyvateľov	151	144	198
muži	71	69	94
ženy	80	75	104
Národnosť – Slovenská %		74,31	61,42
Maarská %		0	0
eská %		1,38	0,51
Nemecká %		24,31	31,47
Ukrajinská %		0	0,51
Nezistené %		0	6,09
Náboženstvo - Rímskokatolícke %		61,81	49,75
Evanjelická cirkev augsburského vyznania %		22,23	18,78
Gréckokatolícke %		0	0,51
Pravoslávne %		0	0
Evanjelická cirkev % metodická		0	0,51
Cirkev eskoslovenská husitská %		0,69	0,51
Iné %		0	0
Bez vyznania %		14,58	15,23
Nezistené %		0,69	14,71

Zdroj: ŠÚ SR

Obyvatelia obce: národnostne je dominantná - slovenská národnosť. Obyvatelia obce sa však vo veľkej miere hlásia aj k nemeckej národnosti, ktorá bola nad 20% a v minulosti sme mali podľa zákona možnosť používania dvojjazyčnosti v obci. Náboženstvo - jednodominantné rímsko-katolícke vyznanie.

Obyvatelia obce boli v minulosti zameraní predovšetkým poľnohospodármi a lesníkmi.

Vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce v dôsledku menšieho počtu obyvateľov predproduktívneho veku oproti poproduktívnym môžeme očakávať demografický problém postupného prestarnutia obyvateľstva, ktorý prinesie problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva. Obec sa snaží o omladenie obyvateľstva vytváraním možnosti stavby rodinných domov pre mladé rodiny.

1.3.2 Školstvo

V obci Krahule sa nenachádza žiadne výchovné zariadenia. Materskú školu a základnú školu deti navštevujú v meste Kremnica.

1.3.3 Služby

Od roku 1985 je obec vyhlásená za oblas sústredeného cestovného ruchu. S tým je spojená aj zamestnanosť v cestovnom ruchu a služby živnostníkov. Obec Krahule predstavuje z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu veľmi hodnotné územie montánneho charakteru.

Miera ekonomickej aktivity v obci je však nízka, a tá obyvateľstva je napojená na štátne sociálne dávky. Chýbajú možnosti zamestnávania obyvateľov s najnižším vzdelaním, prípadne aktivity zamerané na zvýšenie kvalifikácie /vzdelávacie, rekvalifikačné a motivačné programy/.

1.3.4 Zdravotníctvo, šport, kultúra

V obci sa nenachádza žiadne zdravotné stredisko. Zdravotnú službu zabezpečujú hlavne lekárnice v Kremnici a Žiar nad Hronom, kde sa nachádza najbližšia nemocnica s poliklinikou.

Šport sa tu pomaly rozvíja aj v iných športoch ako futbal a to možnosťou využitia spoločenskej sály Obecného úradu, ktorá má športovú podlahu a dá sa využiť na pingpong, bedminton, nohejbal a spoločné cvičenie Zumba, joga a iné, a využitím tenisového kurtu s umelým povrchom. V budúcnosti obec podporuje podnikateľské subjekty, ktoré majú záujem o vybudovanie wellness centra /bazén, fitnes a i./ aj pre verejných.

Kultúrne zariadenia a aktivity – Spoločenská sála obecného úradu s javiskom je využívaná na pravidelné akcie, ktoré organizuje obec - Deťom, Deťom, Jánska vatra, Mikuláš, Medzinárodný deň detí. Každoročne sa v zimnom období koná v obci veľká akcia Blaufuss Ski Karneval, kde popri prezentácii krásnych masiek na lyžiach sa uskutočňuje aj ochutnávka tradičných zabíjačkových špecialít a tombola o vecné ceny.

Obec na informovanie o dianí v obci používa webovú stránku obce, miestny rozhlas, a informačnú tabuľku u obce. Do budúcnosti by obec chcela vytvoriť 2x ročne obecné noviny. V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí. Obec plánuje vytvoriť priestor pre inos klubov dôchodcov a klubov detí a mládeže.

Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity – futbalové ihrisko, tenisové ihrisko - futbal, tenis, stolný tenis, halové športy. Obec organizuje stolnotenisový turnaj.

V obci pôsobí aj lyžiarsky oddiel, v ktorom sa aktívne zapájať sa detí z obce.

V obci sú možnosti pre poľovníctvo ale len pre členov združených v poľovníckom združení a rybolov.

1.3.5 Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľom zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivci ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Celkový počet obyvateľov komunity má trvale stúpajúcu tendenciu, čo preukazuje úbytok populácie ako aj migrácia. Tento vývoj z dlhodobého hľadiska môže pôsobiť problémovo aj na oblasť sociálnych služieb. Veková štruktúra, ktorá je súčasťou relatívne stabilizovanej, má vzťahom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, o čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti

významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb, pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypracovali po etapách, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, mierzávislosti na pomoc pri sebaobslužbe a zdravotného postihnutia.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- deti a mládež
- seniori
- nezamestnaní
- občania s nízkym vzdelaním
- občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

Sociálne dávky

V minulosti bola hodnota sociálnej dávky asiasto krát vyššia ako minimálna mzda či iný príjem. V novom systéme dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke by mali motivovať občana zmeniť jeho sociálnu a životnú situáciu.

Hlavným cieľom týchto zmien je, aby si ľudia vlastným priením, aktivitou či majetkom pomohli neboli závislí od sociálnych príjmov.

Pomoc v hmotnej núdzi upravuje zákon . 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, platných podľa zákona.

Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v a fyzickým osobám, ktoré s ním spoločne posudzujú a ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na:

- úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie
- zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa a
- na mimoriadne liečebné náklady,
- na zakúpenie paliva pre zimné vykurovanie,

ktorú obec vyplatí na základe žiadosti a následne schválenia poslancami OZ.

Deti poberajúce dávky v hmotnej núdzi majú nárok na dotáciu na stravu. Dotáciu na stravu môžu žiadať žiaci základných škôl a deti v materských školách, ktorú vypláca UPSVaR.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, ktorú obec zatiaľ neposkytuje, nakoľko zo strany občanov zatiaľ nie je záujem.

Jedáleň pre dôchodcov – stravovanie je zabezpečené v reštaurácii Stred Európy. Zo strany dôchodcov nie je veľký záujem. Počet stravníkov je minimálny. Ostatní dôchodci majú možnosť nákupu tovaru v miestnych potravinách v cene stravného.

Obec plánuje do budúcnosti vybudovanie stravovacieho zariadenia, ktoré by poskytovalo stravovanie pre väčší počet dôchodcov aj s možnosťou rozvoja spoločenského života.

1.3.6 Zamestnanos

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v obci prevažne v cestovnom ruchu. Mnohí občania pracujú v blízkom okolí a denne dochádzajú za prácou a s tým súvisiacimi službami.

Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne málo. Každá inštitúcia si vedie vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktorí pracujú v zahraničí.

Skrytú nezamestnanosť, t.j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi.

Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobí nezamestnaní. Kým pre starších ľudí je typické, že nie sú schopní pružne reagovať na zmenu trhu práce, absolventi škôl majú problém nájsť si svoje prvé zamestnanie kvôli nedostatku praxe.

Z dostupných informácií bol zostavený prehľad o miere nezamestnaných :

Rok	Miera nezamestnaných počet / %	Tabuľka č. 5
2010	14 občanov / 9,78	
2011	13 občanov / 9,92	
2012	10 občanov / 7,63	
2013	9 občanov / 7,08	
2014	8 občanov / 6,72	

Zdroj: ÚPSVaR Banská Štiavnica

Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním

Identifikácia problémov

Skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním, chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce rastúca skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami.

V spolupráci s ÚPSVaR Banská Štiavnica, obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie občianske služby. V rámci tejto iniciatívy podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobí nezamestnaní občania sa stavajú čím ďalej tým viac problémom. Najväčším dôvodom dlhodobého zotrvávania v režime nezamestnanosti je nedostatok alebo

minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky vo výškových pracovných miestach, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stávajú neuplatniteľnými na trhu práce. U dlhodobo nezamestnaných klesá samozrejme sebaistota a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Podprogram Aktívne služby – Malé obecné služby sa týkajú aktivít v obci, údržbu verejných priestranstiev, obecných budov, prostredníctvom nezamestnaných občanov pracujúcich v obci v rámci aktívnych prác a zamestnaných v spolupráci s úradom práce. Do tohto programu v súčasnosti sú zapojení 3 obyvatelia obce.

V prípade aktuálnosti financie na inos sú zabezpečené z ÚPSVaR Banská Štiavnica. Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží ÚPSVaR podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov, tak aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzajú o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce – zákon o službách zamestnanosti č. 5/2004

Seniori

Identifikácia problémov:

- chýba vyhadzovanie inos občanov odkázaných na sociálnu pomoc
- osamelí seniori so zdravotnými problémami
- je málo informácií o poskytovaných sociálnych službách
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci
- chýba miestna legislatíva.

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, túto skupinu je možné charakterizovať týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využitelný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity.

Z hľadiska pohlavia ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie. Občania nad 60 rokov tvoria vyše 20,5 % z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že tvoria veľkú skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Keď porovnáme jednotlivé roky, tak vidíme, že počet predproduktívneho veku z roka na rok klesá a počet poproduktívnych narastá, čím bude v blízkej budúcnosti v prípade záujmu občanov potrebné zabezpečiť i opatrovateľskú službu.

Deti a mládež

Identifikácia problému

Chýba vyhadávacia inos sociálne slabších rodín s de mi, ktoré potrebujú pomoc. Deti zo sociálne slabších rodín majú stravovacie problémy, nevhodné trávenie vo ného asu, rodiny s de mi sú asto na hranici životného minima. Mládež v obci nie je zapojená do vo no asových aktivít s de mi, nie však s pravidelným stretávaním sa, ale len sporadicky. Na svojich aktivitách stretávania sa detí a mládeže obec nemá vhodné priestory /klub/ okrem kultúrneho domu, i futbalové ihrisko.

Hlavnou úlohou je udržiava , podporova a rozvíja kultúrne a duchovné hodnoty, rozvíja miestnehodnoty a tradície, podie a sa na vytváraní nových, podporova a rozvíja nadobrovo nej báze vzdelávacie a športové aktivity jednotlivcov arôznych skupín obyvate stva ako aj prepája aktivity detí a mládeže spolu s dospelými obyvate mi a hlavne so seniormi obce.

Deti sa aktívne zapájajú do podujatíorganizovaných obcou, napr. na De matiek, De otcov a pod. Súpre organizované Mikulášske oslavy, detskýski karnevalBlaufuss, i Halloween...

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín. Zásadyposkytovania finan nej podpory pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálniv prípade potreby je riešené s prostredníctvom ÚPSVaR.

Obec nemá vypracované zásady poskytovania finan nej podpory pri narodení die a a. Aktprívítania detí do života nie je organizovaný. Obec momentálne nemá deti umiestnené v detských domovoch, náhradnej rodinnej starostlivosti, ani v reeduka nomzariadení.

Zdravotne postihnutí

Skupina ob anov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú bu vrodene alebo získané úrazom, i chorobou po as ontogenézy.

Identifikácia problému

chýba vyhadávacia inos ob anov so zdravotnými problémami, ZPchýba možnos zamestna zdravotne postihnuté osobyv obci, nie je vyriešená bezbariérovos do verejných a kultúrno-spolo enských priestorov.

Pod a charakteru postihnutia rozde ujeme ob anov so zdravotným postihnutím do 5. základnýchkategórii:

- mentálne a psychické postihnutia
- zmyslové postihnutia
- postihnutia pohybového aparátu
- kombinované postihnutia
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civiliza ných ochorení).

Každá z uvedených kategórii postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutiaa tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnychslužbách venuje dostato ný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb o sa týka sortimentu ich druhov ako aj foriem poskytovania. Mimo oblas sociálnych služieb jenajdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho za lenenia fyzickýchosôb s ažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti.

Zároveň je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore.

Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Identifikácia problému

chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie. Narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami, skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie, násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole, pasivita občanov rieši veci verejné, individualizmus a uzatváranie sa obyvateľstva, vandalizmus, násilie, drogové závislosti.

Svojím zložením ide o najrôznorodjšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. K tejto sociálnej skupine zaraďujeme:

- dlhodobo nezamestnaní občania
- občania spoločensky neprispôsobiví
- závislí občania.

Kategória z tejto cieľovej skupiny potenciálnych klientov si vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac sociálne ohrozenú. Ich sociálnu situáciu u dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevyplývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Podľa osôb sociálne odkázaných a dôchodcov s nízkymi príjmami v obci je nieznámy.

V obci nie je vytvorené komunitné centrum. Úlohou komunitného centra by bolo úinne pomáhať sociálne slabším a neprispôsobivým občanom, osvojovať si správne návyky pre ďalšie uplatnenie v živote.

1.4 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

Pri spracovaní analýzy vychádzame z manuálu, ktorý vypracoval kolektív autorov Socioklubu "Metodika socio-demografickej analýzy vybavenosti územných celkov službami sociálnej starostlivosti (Obce, mesta, regiony a sociálne služby, Praha, 1977)

Zvolená metóda analýzy umožňuje porovnanie predpokladanej potreby sociálnych služieb s existujúcimi službami pre identifikovanú skupinu občanov a určiť:

- *dostatkovosť / nedostatkovosť jednotlivých druhov a typov sociálnych služieb,
- *proporcionálnosť / vyváženosť rozloženia sociálnych služieb.

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestvenie by malo byť spojené so štruktúrou osídlenia ako aj v rámci obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoví ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zdrojov a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. V obci nepôsobí žiadne sociálne zariadenie, v ktorom by bolo možné zabezpečiť sociálnu službu odkázaným. Sociálne služby pre

túto sociálnu skupinu v sú asnosti zabezpe uje aj rodina s využitím alších systémov sociálneho zabezpe enia a pomoci cez dávky.

Samospráva by sa mala zaobera –problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a potreby aj odporú anie a sprostredkovanie alšej odbornej pomoci.

V poslednej dobe bada ažkosti s umiestnením odkázaných v zariadeniach na krátkodobú starostlivosť. Je nevyhnutné vytvorenie sociálneho zariadenia pre potreby obce v spolupráci s VÚC, regionálnym združením obcí, alebo s tretím sektorom, nako ko za niekoľko rokov kvôli prestarnutiu obyvateľstva vznikne problém so sociálnymi službami danej formy v obci.

Obec neposkytuje zatiaľ žiadne sociálne služby, (okrem možnosti stravovania) a to z dôvodu nezájmu zo strany občanov.

Obec sa pri požiadavke i už rodinných príslušníkov, alebo odkázaných občanov snaží v maximálnej miere pomáha s umiestnením osôb v DSS a DD u iných zriaďovateľov.

1.5 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Je potrebné počítať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a orazväššímipožiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje ukazujú postupný nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku a klesanie počtu detí.

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpe ené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné orientovať sa na:

Vyhodnotenie dotazníkov:

Vydané dotazníky: 67 ks

Vrátené dotazníky: 10 ks

Záujem len 14,92 %.

Z uvedeného vyplýva, že občania nemajú záujem alebo nie sú navyknutí zapojiť sa svojimi názormi na spoločnom riešení sociálnych služieb, aj keď sa to dotýka všetkých nás.

Okrem iných otázok v dotazníku sme sa pýtali:

Ktoré skupiny obyvateľov obce si zaslúžia viac pozornosti?

a/ rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím

b/ rodiny s malými deťmi

c/ občania v prechodnej sociálnej kríze

d/ seniori

Na ktoré oblasti pomoci by sa mala obec v budúcnosti viac zamerať?

a/ osobná asistancia, opatrovateľská služba

b/ služby pre seniorov - jedále

c/ rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach

d/ služby pre osoby so zdravotným postihnutím – stacionár, prepravná služba

Ako by ste hodnotili životnú úroveň Vašej domácnosti?

a/ skôr dobrá

b/ skôr zlá

c/ veľmi zlá

1.6 SWOT analýza v sociálnej oblasti

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom
- pokoj vidieckeho prostredia
- blízkosť turisticky atraktívneho mesta
- dobrá spolupráca obecného úradu s organizovaním občianskych aktivít
- existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity
- záujem samosprávy o rozvoj sociálneho a kultúrneho vyžitia občanov obce

Slabé stránky:

- záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti
- nedostatok národnej podpory tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou mimo obce
- nepriaznivý demografický vývoj
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb
- migrácia mladej generácie
- chýba zariadenie na poskytovanie dennej sociálnej služby
- chýbajú priestory pre zmysluplné voľnočasové stretnutia detí a mládeže
- chýbajú priestory na denné stretnutia starších obyvateľov s možnosťou dennej sociálnej opatery a kultúrneho stravovania
- nízky záujem o verejné veci
- nedostatok využitia kultúrneho domu na organizovanie spoločenských podujatí, školení, seminárov a búrz
- neobnovila sa tradícia ochotníckeho divadla a ľudových remesiel

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov
- ciele opatrenia podľa miestnych potrieb
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej úasti pri riešení životných situácií
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použitelných pre trh práce v obci
- zvyšovanie príťažlivosti vidieka
- vhodné podmienky pre výstavbu domov rodinám s malými deťmi

Ohrozenia:

- z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality
- možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby
- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb.
- postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity
- nízke príjmy seniorov, ktoré im neumožnia platiť za služby
- neisté finančné zabezpečenie už prebiehajúcich aktivít
- hospodárska kríza
- zvyšovanie segregácie a chudoby

- zánik spoločenského života - izolácia občanov
- pomalé vytváranie nových pracovných príležitostí
- hrozba zániku tradičných vidieckych remesiel a ochotníckeho divadla.

Z vyhodnotenia faktorov je zjavné, že existuje nerovnováha v pomere rozsahu silných stránok prvkov a javov, ktoré pôsobia ako slabé stránky. Po et a hlavne pôsobenia slabých stránok je prevažne nad silnými. Z uvedeného vyplýva, že v prípade ak by tento stav v spoločnosti pretrvávala neriešil by sa, mohli by nastať negatívne javy ako:

- vznik a narastanie sociálneho napätia v komunite obce

2. Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sa orientujú na tieto základné oblasti:

- podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb,
- rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s denným a týždenným pobytom,
- zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb
- vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

Obec Krahule sa snaží naplniť tieto priority nasledovne:

- v prípade záujmu zo strany občanov zabezpečiť najmä podporu opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí,
- v prípade potreby zabezpečenia poskytovania sociálnej služby v zariadení, spolupracovať s najbližšími zariadeniami akreditovanými BBSK,
- rozšíriť možnosti poskytovania stravovania starších a odkázaných osôb,
- aktivitami podporiť spoločensky neprispôsobivých obyvateľov na začlenenie do spoločenského života v obci,
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia - priestorov pre potreby obce,
- podpora vytvorenia priestorov na spoločné stretnutia seniorov s možnosťou stravovania,
- vytvorenie priestorov pre stretnutia detí a mládeže,
- vyriešiť bezbariérovosť do kultúrneho domu v obci.

Na dosiahnutie tohto cieľa využíva koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb v obci. Ďalší plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb Komunitný plán sociálnych služieb obce Krahule musí úzko participovať na PHSR obce Krahule.

Realizáciou cieľov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci. Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom rozpočte sú ohraničené, je potrebné túto požiadavku rozdeliť a zahrnúť do rozpočtu obce na roky 2016 - 2020 (podľa komunitného plánu na roky 2015 – 2020). Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov.

Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viacerých zdrojov financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Krahule zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

2.1 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Účasť na komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložení návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojím podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť :

- ak sa zmenia priority
- ak sa získajú finančné prostriedky na konkrétne potreby
- novými návrhmi na poskytnutie sociálnych služieb.

2.2 časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu

Obecné zastupiteľstvo obce Krahule minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy dokoňmitného plánu obce.

Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Krahule

Priorita . 1	Opatrovateľská služba, Terénna služba
AKTIVITY	Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí
ASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	2015 – 2020
REALIZÁTOR	Zodpovedná osoba
Obec Krahule	Starosta obce

Priorita . 2	Sociálna služba v zariadení
AKTIVITY	Zabezpečenie sociálnej služby v inom zariadení ako vo vlastnom (zariadenia registrované BBSK)
ASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	2015 – 2020
REALIZÁTOR	Zodpovedná osoba
Obec Krahule , BBSK	Starosta obce

Priorita . 3	Stravovanie starších a odkázaných ob anov
AKTIVITY	Zabezpe enie možnosti stravovania vä šieho po tu starších a odkázaných ob anov
ASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	2015 – 2020
REALIZÁTOR	Zodpovedná osoba
Obec Krahuleobec	

Priorita . 4	Spolo ensky neprispôsobivé osoby
AKTIVITY	Za leniespolo ensky neprispôsobivých osôb do spolo enského života
ASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	2015 – 2020
REALIZÁTOR	Zodpovedná osoba
Obec Krahule, UPSVaR	Starosta obce

Záver

Sociálna služba je innos poskytovaná udom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora prisociálnom za le ovaní a ochrane pred sociálnym vylú ením s cie om umožni im zapojenie dobežného života v spolo nosti. Práve komunitné plánovanie by malo da odpove na otázkyoh adne potrebných služieb v našej komunite, ako majú by lokalizované, aké udské a finan nézdroje máme k dispozícii. Ur ite je prínosom prístup štátu, že vytvára legislatívny rámec napresun kompetencií v danej oblasti. No zároveň je potrebné upozorni na nedostatok finan nékrytie daného zámeru zo strany štátu. Obec preto musí využíva aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpe í svoje poslanie vytvori pre ob anov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život. Slúži ku cti obyvateľom obce, že sa snažia plni vytý ené ciele i v asehospodárskej kríze, ke prostriedky na alší rozvoj obce zo štátneho rozpo tu boli zna neobmedzené. Predsudky medzi obyvateľmi v obci nie sú také priepastné ako to poznáme v inýchobciach. Už len preto si zaslúžia pozornos a podporu štátnych orgánov na zlepšenie životnýchpodmienok tunajších udí.

Dotazník pre občanov obce Krahule

PRE INTERNÉ POTREBY VYPRACOVANIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Vážení občania, aby sme mohli zodpovedne vypracovať komunitný plán sociálnych služieb, o nám ukladá zákon, chceme Vás pekne poprosiť o zodpovedné vyplnenie dotazníka, ktorý je **anonymný**. Nechceme, aby to bolo len splnenie litery zákona, ale aby to bol plnohodnotný a realizovateľný dokument aj s Vašimi postrehmi a pripomienkami.

Za rodinu vyplní len domácnosť, ktorý je na jej čele resp. osoba s najvyšším príjmom.

1, Pohlavie ? (Prosíme zakrúžkovať)

- a, muž
- b, žena

2, Ako dlho žijete v obci Krahule?

uveďte počet rokov

3, Na koho sa obrátite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej forme

sociálnych služieb? Prosíme zakrúžkovať max. 4 možnosti.

- obrátim sa na niekoho, ktorý sa s podobným problémom stretol
- kontaktujem organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú
- získam informácie z internetu
- opýtam sa na príslušných úradoch
- takéto informácie nevyžadám
- neviem, doteraz som sa s takou situáciou nestretol/a

4, Ako by ste postupovali v prípade trvalého postihnutia člena Vašej rodiny? Prosíme zakrúžkovať max. 2 možnosti.

- snažil/a by som sa zaistiť starostlivosť sám/sama, príp. využiť pomoc blízkych ľudí
- využil/a by som služby poskytované v domácom prostredí
- spoľahol/la by som sa na pomoc štátu
- neviem posúdiť
- iné /vypíšte/

5, Ktoré z nasledujúcich skupín obyvateľov obce si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti. Prosíme zakrúžkovať max. 4 možnosti.

- rodiny s malými deťmi
- občania v prechodnej sociálnej kríze
- rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím
- neprispôsobiví občania
- deti a mládež
- nezamestnaní
- seniori
- etnické menšiny
- osoby so zdravotným postihnutím
- dlhodobo chorí
- osoby ohrozené nejakým typom závislosti

- neviem posúdi
- iná skupina

6, Na ktoré oblasti pomoci by sa mala obec v budúcnosti viac zamera ? Prosíme zakrúžkujte max. 3 možnosti.

- rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach
- osobná asistencia, opatrovateľská služba
- služby pre seniorov – jedále
- služby pre osoby so zdravotným postihnutím – stacionár, prepravná služby
- starostlivosť o osoby ohrozené nejakým typom závislosti
- neviem posúdi
- iné

7, Aké je vaše hodnotenie doterajšej práce obce v oblasti sociálnej starostlivosti. Prosíme zakrúžkova max. jednu možnosť .

- ve mi dobré
- ve mi zlé
- priemerné
- do teraz som nevyžíval sociálnu starostlivosť zo strany obce
- neviem posúdi

8, Aké je zloženie Vašej domácnosti. Prosíme zakrúžkova max. jednu možnosť .

- jednotlivec
- obaja rodičia s dieťaťom
- jeden rodič s dieťaťom
- manželia bez detí
- viacgeneračná domácnosť
- iný typ

9, Aké je Váš súčasný status v spoločnosti. Osoby, ktorá stojí na čele domácnosti! Prosíme zakrúžkova max. jednu možnosť .

- zamestnanec
- dôchodca
- študent
- invalidný dôchodca
- podnikateľ
- nezamestnaný
- iný typ spoločenského statusu

10, Aké je Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie. Prosíme zakrúžkova max. jednu možnosť .

- základné
- vyššia odborná škola
- stredné bez maturity
- stredné s maturitou
- vysokoškolské I. stupňa
- vysokoškolské II. stupňa
- iný typ vzdelania (uveďte):

11, Ako by ste hodnotili životnú úroveň Vašej domácnosti. Prosíme zakrúžkujte max. jednu možnosť .

- ve mi dobrá
- ve mi zlá
- skôr dobrá

- skôr zlá
- neviem posúdi

**alšie Vaše návrhy a odporú ania v sociálnej oblasti, ako aj sociálnych služieb v obci
Krahule:**

.....
.....
.....
.....

*akujeme za Váš as venovaný vyplneniu dotazníka!
Starosta obce a poslanci OZ*

Dotazník prosíme doru i na OÚ, ktorý môžete vhodí do hnedej poštovej schránky na prízemí Obecného úradu, najneskôrdo **28. februára 2015 !**

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOV

Vydaných	67 dotazníkov
Vrátených	10 dotazníkov